Seletuskiri määruse eelnõu nr 2026-11-01 „Kiili Vallavolikogu 19.09.2024 määruse nr 9 "Kiili valla kliima- ja energiakava 2030 ja Harku, Saku ja Kiili valdade kliima- ja energiakava 2030 kinnitamine" muutmine“ juurde

I Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 22 ning § 37 lõike 3 punkti 3 alusel.

Kiili Vallavolikogu on kinnitanud 19.09.2024 määrusega nr 9 „Kiili valla kliima- ja energiakava 2030“, milles on seatud üldised eesmärgid kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, energiatõhususe suurendamiseks ning kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks.

Kiili valla kliima- ja energiakava on Harku, Saku ja Kiili valla koostöös valminud arengudokument, mille eesmärk on toetada kohalike omavalitsuste kliima- ja energiaeesmärkide saavutamist ning kujundada alus edasisteks tegevusteks kohalikul ja maakondlikul tasandil. Kava koostamise tulemusena valmis sisend kohalike ja maakondlike strateegiliste arengudokumentide ning eelarve planeerimiseks.

Sarnaselt samal perioodil koostatud teiste kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavadega oli ka Kiili valla kliima- ja energiakava tegevuskava koostatud üldisel tasemel ega sisaldanud kõigi tegevuste elluviimiseks vajalikku detailset teavet, näiteks konkreetseid tegevusi, vastutajaid, eeldatavat mõju ja eelarvet.

Selleks et muuta kinnitatud kliima- ja energiakava paremini rakendatavaks ning siduda kavandatud tegevused selgemalt nende elluviimisega, otsustati koostada Kiili vallale täpsem rakenduskava. Rakenduskava koostamisel võeti muu hulgas eeskujuks Oslo linna rakenduskava, milles on tegevuste juures võimalikult täpselt määratletud kavandatav tegevus, vastutaja, oodatav mõju ning võimaluse korral ka tegevuse elluviimiseks vajalik eelarve.

Rakenduskava on olemasoleva kliima- ja energiakava **lisadokument, mille ülesanne on täpsustada** kliima- ja energiakavas esitatud **tegevuskava** ning toetada kavandatud tegevuste elluviimist.

II Eelnõu eesmärk ja sisu

Määruse eesmärk on kinnitada Kiili valla kliima- ja energiakavale lisa 3 „Rakenduskava“. Rakenduskava määrab kinnitatud kliima- ja energiakava eesmärkide elluviimiseks iga teemavaldkonna kohta konkreetsed tegevused, seose valla arengudokumentidega, tähtajad, vastutajad, ressursivajadus, mõju taseme ja mõõdikud.

Kiili valla kliima- ja energiakava rakenduskava koostati koostöös Lääne-Harju ja Saku vallaga ühise välisrahastuse projekti raames (*Projekt nr 2021-2027.2.03.24-0060 „Lääne-Harju, Saku ja Kiili valla kliima- ja energiakava täiendamine ja teavitustöö“*).

Rakenduskavas sisalduvad tegevused on välja töötatud koostöös valdkonna ekspertide, kava konsultantide ja valla töötajatega. Rakenduskava mustandi vaatasid läbi ja tegid ettepanekuid täiendamiseks kliima- ja energiavaldkonna eksperdid Robert Mägi (Solarflow), Hanna Võrk (Sustinere), Toomas Kuris (TalTech), Alice Närep (Skepast&Puhkim), Ivo Krustok (SEI), Imre

Banyasz (Sustinere) ja Villu Vares (TalTech). Rakenduskava põhikonsultant oli Tartu Regiooni Energiaagentuur (TREA). Tegevuste kavandamisel arvestati muuhulgas koolituste ja arutelude käigus kogutud sisenditega planeerimise, kriisivalmiduse, energeetika, taristu ja ehitiste, majanduse ning kliimamõjude hindamise valdkondades.

Kliima- ja energiakava lisa 3 „Rakenduskava“ on praktiline töövahend kliima- ja energiakava eesmärkide elluviimiseks. Rakenduskava on suunav dokument, mida kasutatakse tegevuste kavandamisel ja prioriseerimisel ning mille alusel saab hinnata tegevuste seost valla arengueesmärkidega ning nende panust arengueesmärkide saavutamisse. Rakenduskava toetab kliima- ja energiaeesmärkide integreerimist valla igapäevasesse juhtimisse, arendus- ja eelarveplaneerimisse.
Lisaks annab rakenduskava aluse osalemiseks erinevates riiklikes ja Euroopa Liidu toetusmeetmetes ning muude rahastusallikate võimaluste kasutamiseks.

Rakenduskava eesmärk ei ole siduda valda kõikide selles kirjeldatud tegevuste või kulude elluviimise kohustusega, vaid anda suund kliima- ja energiakava eesmärkide saavutamiseks ning toetada otsuste tegemist tegevuste planeerimisel ja prioriseerimisel.

Rakenduskava tegevuste juurde on kava konsultant koostatud eraldi seletuskirja, milles on kirjeldatud tegevuste maksumuste, mõju hinnangute ja mõõdikute määramise metoodikat. Rakenduskavas esitatud maksumused on hinnangulised ning põhinevad olemasolevatel võrdlusandmetel, ekspertarvamustel ja analoogsetel projektidel.

III Eelnõu mõju valla eelarvele

Rakenduskavas sisalduvate tegevuste rakendamine toimub vastavalt valla eelarvelistele võimalustele, investeeringute prioriteetsusele ning riiklike ja Euroopa Liidu toetusmeetmete kättesaadavusele.

Rakenduskava elluviimine toimub valdavalt olemasolevate ametnike ja hallatavate asutuste kaudu läbi olemasolevate tööülesannete ega too kaasa täiendavaid püsikulusid. Investeeringuid nõudvate tegevuste tegelik maksumus selgub edasise projekteerimise, analüüside ja hangete käigus, mistõttu on rakenduskavas toodud maksumused hinnangulised.

Rakenduskava on dünaamiline dokument, mida vaadatakse üle ning vajaduse korral ajakohastatakse. Rakendusperioodil ellu viimata tegevused võib üle kanda järgmisse rakendusperioodi.

IV Määruse jõustumine

Eelnõu kohaselt jõustub määrus kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Keskkonnaõunik
Margit Kuulmann

Konsultandi selgitused rakenduskava kohta:

Kiili valla kliima ja energiakava rakenduskava seletuskiri

Üldist

Kliima- ja energiakava annab omavalitsustele kohustusliku raamistiku, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet, kohaneda kliimamuutustega, planeerida investeeringuid ja kaitsta elanikke kliimariskide eest. Kliimakava ei saa käsitleda vabatahtliku dokumendina, vaid osana riikliku kliimapoliitika täitmisest.

Kliimakindla majanduse seaduse eelnõu kohaselt peab iga omavalitsus koostama energia- ja kliimakava (KEKK), mis sisaldab:

- kvantitatiivseid KHG-heite vähendamise eesmärke,
- kliimamuutustega kohanemise eesmärke,
- konkreetset tegevuskava nende saavutamiseks.

Kiili valla kliima ja energiakava tegevuskavast lähtuvalt koostati konkreetsem Kiili valla kliima- ja energiakava rakenduskava aastateks 2027-2030 tabeli kujul. Iga teemavaldkonna tegevused on asjakohased ja tulenevad Kiili valla volikogus vastu võetud KEKK-st.

Millises mahus ja järjekorras õnnestub tegevusi ellu viia, sõltub eelkõige rahastuse ja toetuste saamise võimalustest. Kui need ei rakendu käsitletaval perioodil, saab neid vajadusel edasi kanda järgmisse perioodi. Rakenduskava vaadatakse üle ja korrigeeritakse vajadusel iga-aastaselt.

Rakenduskava ülesehitus

Kiili valla kliima- ja energiakava rakenduskava on esitatud tabeli kujul, eeskujuks on võetud Oslo kliima- ja enegiakavas toodu. Exceli vormingus koostatud tabeli pealdises on veerud pealkirjadega: Teemavaldkond, Tegevus, Seos valla arengukavadega, Tähtaeg, Vastutaja, Maksumuse hinnang, Mõju tase, Hinnatava tulemuse mõõdik, Algtase ja Sihttase. Järgnevalt selgitatakse nendes veergudes esitatud teksti ja arvväärtuste leidmise kohti ja metoodikat.

Teemavaldkond ja tegevused. Seose valla arengukavadega

Rakenduskavas käsitletud teemavaldkonnad tulevad Kiili valla kliima ja energiakavast. Kokku on Kiili KEKK-s 9 teemavaldkonda, rakenduskavas on 8 valdkonda (sest taristu, ehitus ja liikuvus on kokku pandud üheks valdkonnaks). Teemavaldkonnad on:

- tervis, sotsiaalhoolekanne, päästesuutlikkus (11 tegevust),
- maakasutus ja planeerimine (4 tegevust),
- looduskeskkond (3 tegevust),
- majandus (3 tegevust),
- biomajandus (2 tegevust),
- kogukondlik tegevus ja koostöö (4 tegevust),
- taristu, ehitus ja liikuvus (8 tegevust)
- energeetika ja varustuskindlus (2 tegevust).

Igas teemavaldkonnas on määratletud konkreetsed tegevused, mida vallavalitsus soovib vahemikus 2027-2030 ellu viia. Kui kavandatud tegevustel on seos varem valminud valla arengudokumentidega, siis on see näidatud veerus „Seos valla arengukavadega“.

Tähtajad ja vastutajad

Järgmistes veergudes on toodud orienteeruvad tähtajad aasta (nt 2027), periood või regulaarse tegevusena. Tähtaeg 2030+ tähendab, et tegevust ja selle ettevalmistusi alustatakse rakenduskava perioodil aga on ette näha, et selle lõpetamine võib nihkuda üle kehtivusaja (2030). Iga tegevuse järel on märgitud ka vastutaja, mille täitja vastutab tegevuse elluviimise/koordineerimise ning sellega seotud eesmärkide saavutamise, sealhulgas seatud mõõdikute, algtasemete ja sihttasemete täitmise eest.

Maksumuse hinnang

Osade tegevuste maksumus on leitud vallavalitsuse varem sarnaste tegevuste ja sellega seonduvate investeeringute maksumuse alusel. Osa tegevuste hinda on ebamäärane esitada, sest puuduvad projektid ja nende alusel esitatavate pakkumiste tulemused. Mõnes kohas on antud hinna indikatsioon. Valdava osa investeeringuid vajavate tegevuste maksumust on hinnatud analoogsete Eestis tehtud investeeringute või siis rahvusvahelise kogemuse alusel. Nendele on esitatud üldjuhul hinnavahemikud, mis annavad otsustajatele indikatsiooni investeeringute mahust. Alljärgnevalt on toodud mitmete hindade kohta andmeid valdavalt tabeli kujul ning võimalusel ja vajadusel täiendavaid selgitusi tabelite all.

1. **Avalike joogivee kohtade rajamine**

Näiteks rajati Tallinnas 15 avalikku joogiveekraani lepingulise maksumusega kokku u 339 000 €, mis teeb keskmiselt u 22 600 € kraani kohta. Kui veekraan asub olemasolevast ühisveevärgi magistraaltrassist eemal, lisandub veetorustiku kaevamine ja paigaldus, mis maksab tavaliselt 50 – 150 €/m (sõltuvalt pinnasest, katendite taastamisest nagu asfalt või sillutis ning toru läbimõõdust).

2. **Kergliiklusteed, mänguväljakud, lilleniidud**

Tabel 1. Kergliiklusteede rajamise hinnaklassid tööde mahu järgi

Projekti tüüp / Keerukus	Keskmine maksumus (€/km)	Kirjeldus
Lihtne ehitus	120 000 – 180 000 €	Tasane maastik, hea kandevõimega aluspind, valgustus puudub, vana teetamm olemas.
Standardne asulaväline tee	200 000 – 300 000 €	Standardne laiusega (2,5–3 m) asfalttee koos valgustuse, kraavide ja vähestega truupidega.
Keeruline / Mahukas rajatis	350 000 – 600 000+ €	Pehme pinnas, vajab müratõkkeid, sildasid/truupe, valgustust ning ulatuslikku maadevahetust.

Ühe kilomeetri kergliiklustee rajamise kohta ei ole olemas ühtset, standardset kasvuhoonegaaside vähenemise näitajat, mida Eesti või rahvusvahelised allikad ametlikult

kasutaksid. Mõju sõltub sellest, kui palju autoga tehtud sõite tegelikult asendatakse jalgratta, jalgsi või kergliikuriga liikumisega. CO_2 vähenemine tuleb sellest, kui palju inimesi hakkab autost ümber istuma rattale või jalgsi liikuma. Seega sama 1 km tee võib anda väga erineva kliimamõju sõltuvalt asukohast (nt tihe linn vs hajaasustus). Heide ei vähene tee ehitamisega, vaid käitumise muutumisega.

Miks ametlikku "1 km = X tonni CO_2" näitajat ei ole avaldatud (tCO_2/km)?

Sest sama tee võib olla väga kasutatav (nt ühendab elurajooni ja kooli) või peaaegu kasutamata. Eesti kliimainventuurid käsitlevad transpordi heidet makrotasemel ega erista üksikuid taristuprojekte.

Lihtne ja praktiline metoodika, kuidas mõju hinnata. Kui tahetakse hinnata ühe konkreetse kergliiklustee lõigu kliimamõju, saab kasutada järgmist loogikat:

1. Hinnatakse, kui palju autoga tehtud lühikesi sõite kergliiklus asendab,
2. Autoga lühikese sõidu keskmine heide,
3. Näiteks: 500 inimest päevas, kes muidu sõidaksid autoga 2–5 km.
4. Linnasõidu CO_2 heide on ligikaudu 200–300 g/km (rahvusvahelised keskmised; Eesti spetsiifiline number varieerub selle ümber). 3 km sõit = ~0,6–0,9 kg CO_2.
5. Arvuta aastane mõju: Kui 500 inimest päevas asendavad 3 km autosõidu: $500 \cdot 0.8$ kg $CO_2 \cdot 365 \approx 146\,000$ kg CO_2/aastas, mis teeb 146 tonni CO_2 aastas.

See ei ole ametlik Eesti number, vaid rahvusvaheliselt kasutatav hindamismetoodika, mida rakendatakse jalgrattataristu mõju analüüsides.

Tabel 2. Mänguväljakute ja spordiparkide realistlik hinnavahemik Eestis

Projekti tüüp	Tüüpiline maksumus
Väike mänguväljak (ilma rajatisteta)	20 000–60 000 €
Keskmine mänguväljak / spordiala	150 000–350 000 €
Suur park + mängu- ja spordialad	400 000–700 000 €
Suur park + varjualused + avalik WC	500 000–900 000 €

Tabel 3. Lilleniitude rajamise hinnavahemik vastavalt kvaliteedile

Lilleniidu tüüp	Hind €/m²
Standardne niiduala	25–35 €/m²
Liigirikas niit	35–50 €/m²
Kvaliteetne linnaniit	50–60 €/m²

3. Kogukondliku ringmajanduse keskuse rajamine

Neid keskusi rajatakse ka vastavalt omavalitsuse võimalustel ja kogukondade soovile ning need võivad sisaldada erinevaid osi. Allpool on toodud ka näide Viimsi valla ringmajanduskeskuse koosseisu ja rajamise maksumuse kohta

Tabel 4. Kogukondliku ringmajanduse keskuse loomine

1. Ringluspoed ja korduskasutusruumid
Sisekujundus, riiulid, sorteerimisala - 150 000–400 000 €
2. Kogukonnaruumid / koosolekuruumid - 50–150 m² ruumid; 100 000–300 000 €
3. Jäätmejaam ja taristu
Asfaltplatsid, konteinerid, estakaadid - 500 000–1 500 000 €
4. Parandustöökojad
Tööpingid, ventilatsioon, elektrisüsteemid - 150 000–350 000 €
5. Hoone ehitus + tehnosüsteemid - 800 000–2 000 000 €

Näide: Viimsi ringmajanduskeskus

Sisaldab: 3200 m² asfaltplatsi, konteinerala, taaskasutusruumi, kontorihoone, valgustus ja valvesüsteemid, hiljem lisanduvad parandustöökojad ja tegevusruumid. Põhiosa rajamise maksumus: 1 508 615 €.

4. Hoonete renoveerimine ja sellega kaasnevad hinnad ja keskkonnamõju

Tabel 5. Hinnavahemikud hoonete renoveerimise keerukuse järgi

Renoveerimise tase	Hind €/m²	Sobivus koolidele/lasteaedadele
Kosmeetiline remont	100–200 €/m²	Ei sobi – liiga lihtne
Osaline remont	200–350 €/m²	Sobib väiksematele ruumidele
Keskmine remont	350–500 €/m²	Sobib osalisele uuendusele
Kapitaalremont	500–800 €/m²	Sobib komplekssele renoveerimisele
Luksuslik remont	800–1500+ €/m²	Avalikes hoonetes harva kasutatav

Tabel 6. Kodused ja väikeettevõtete $LiFePO_4$ akud (võrdluseks). *Need ei ole tööstuslikud BESS-id, kuid annavad hea hinnataseme orientiiri (BESS -* ***Battery Energy Storage System ehk akupõhine energiasalvestussüsteem.)***

5 kWh aku: 2 500–4 000 € → 500–800 €/kWh

10 kWh aku: 4 500–7 000 € → 450–700 €/kWh

15 kWh aku: 7 000–10 000 € → 470–660 €/kWh

Tabel 6 järg. Akude keskmised maksumused

Näitaja	Keskmine maksumus Eestis
Salvestusvõimsus (€/kW)	800–1 500 €/kW
Salvestusmaht (€/kWh)	350–550 €/kWh
Kodused $LiFePO_4$ akud (€/kWh)	450–800 €/kWh (võrdluseks)

5. Hoonete energiatõhususe sõltuvus renoveerimisest

Eestis hoone energiatõhusust hinnatakse energiatõhususarvu (ETA) kaudu, mis on hoone aastane energiaerikasutus kWh/(m² a) toatemperatuuriga pinna kohta.

Energiaklasside (A ja D) lihtsustatud skaalad (näitlikud piirid, sest neid aeg-ajalt muudetakse ja sõltuvad hoone kategooriast):

D energiaklass: ligikaudu ~200–250 kWh/(m² a)- D energiaklass renoveerimata hoone

A energiaklass: ligikaudu ~80–120 kWh/(m² a). A energiaklass - Uus ja renoveeritud hoone

Energiaklasside ja ETA täpsed piirid sõltuvad hoone tüübist ja kehtivast määruse versioonist, aga suund on selge: A klass tarbib vähem energiat ruutmeetri kohta kui B ja C jne energiaklassiga hoone ja/või kasutab kinnistu piires taastuvatest energiaallikatest muundatud energiat (nt päikesepaneelidega toodetud elektrit).

Pärast kompleksset renoveerimist võib A energiaklassiga hoone tarbida 100 kWh/(m² a). Selles arvus kajastuvad nii elekter, soojus/jahutus kui ka kütmiseks kasutatud kütused, kui on lokaalne kütteallikas või kohtkütteallikad ja kasutatud energia on korrutatud vastava allika kaalumisteguriga ja kütteenergia on taandatud normaalaastale. Tuleb aru saada, et energiaklassile vastav erikasutuse väärtus ei kajasta ainult ühe energialiigi (nt küttesoojuse) aastast tarbimist.

Tabel 7. Renoveerimisest saadav energiakasutuse vähenemise näide

1. Energiakasutuse vähenemine
Enne: 230·1 000=230 000 kWh/a
Pärast: 100·1 000=100 000 kWh/a
Vähenemine: 230 000−100 000=130 000 kWh/a
2. CO_2 vähenemine (näide kaugküttega)
Kui eeldada, kaugküttevõrgu eriheitetegur on 0,2 kg CO_2/kWh
(sihtnumber sõltub kütusest ja konkreetsest kaugküttesüsteemist)
130 000·0,2=26 000 kg CO_2/a=26 tonni CO_2 aastas

See on ühe hoone kohta juba märgatav kliimamõju. See on ainult kaugküttest ehk soojuse kasutuse vähenemisest tingitud kliimamõju. Elektrikasutuse kliimamõju saab hinnata, kui on

teada projektis antav ETA, kus on näha kui palju muutub elektritarbimine. Teiseks peaks teadma, kas paigaldatakse PV-paneelid ja kui suure osa elektrivajadusest suudavad need katta. Peale renoveerimist võib elektritarbimine hoones kasvada, võrreldes renoveerimise eelse ajaga, sest lisandub sundventilatsiooni süsteem koos soojuse tagastusega ja täieneb hooneautomaatika. Võidakse kasutada suvist jahutust, lisada nt elektriküttekehi sadevee süsteemi soojendamiseks talvisel ajal jms.

6. Korterelamute tervikrenoveerimine annab igal juhul kütteenergia kokkuhoidu

Tallinna Tehnikaülikooli ja RenoWave uuringute järgi on Eesti korterelamute tervik- ehk süvitsirenoveerimisel tüüpiline kütteenergia vähenemine 60–70%. Elektritarbimine võib veidi suureneda või väheneda (nt ventilatsiooni ja jahutuse tõttu isegi siis, kui on oma päikeseelektrijaam).

Järgnevalt näidatakse, kuidas see energiatarbimise vähenemine arvutatakse CO_2 vähenemiseks ühe ruutmeetri kohta.

Eestis hoonete energiakasutuse vähendamise kliimamõju sõltub peamiselt kütteallikast (kaugküte, gaas, puit, elekter). Kaugkütte keskmine eriheitetegur on ligikaudu 0,18–0,22 kg CO_2/kWh (olenevalt piirkonnast).

Tüüpiline energiakasutus enne ja pärast renoveerimist (Eesti korterelamud)

Enne renoveerimist: ~200–250 kWh/m²·a (D–E klass, tüüpiline nõukogudeaegne renoveerimata korterelamu);

Pärast tervikrenoveerimist: ~80–110 kWh/m²·a (A–B klass);

See vastab ~120–150 kWh/m²·a energiasäästule

CO_2 vähenemine ühe ruutmeetri kohta: 120–150 kWh/m² a×0,18–0,22 kg CO_2/kWh≈22–33 kg CO_2/m² a.

Seega realistlik Eesti keskmine kliimamõju on: ~20–35 kg CO_2 vähenemist ühe ruutmeetri kohta aastas, kui hoone renoveeritakse D-klassist A-klassi ja saavutatakse 60–70% kütteenergia kokkuhoid. See hinnang tugineb Eesti renoveerimisuuringutele ja hoonete energiatõhususe tüüpilistele väärtustele.

7. Autod ja nende maksumuse hinnang

Eestis maksavad keskklassi elektriautod (uued, mitte luksussegmendis) ligikaudu 30 000 – 50 000 €, sõltuvalt mudelist, akumahust ja varustusest. See hinnavahemik põhineb värskel turuinfot, mis koondab Eestis müüdavate populaarsete mudelite hindu.

Keskklassi elektriautode hinnavahemik Eestis (2026) 30 000 – 40 000 €.

Allpool mõnede elektriautode hinna näited:

Renault Megane E-Tech Electric – ~35 000–42 000 €
Peugeot e-308 – ~34 000–39 000 €
MG4 Long Range – ~30 000–36 000 €
Hyundai Kona Electric (uus põlvkond) – ~33 000–40 000 €

Keskklassi elektriautode hinnavahemik Eestis (2026) 40 000 – 50 000 €

Sobib paremini, kui vajatakse suuremat akumahtu, paremat varustust ja pikemat sõiduulatust.

Volkswagen ID.4 / ID.5 – ~45 000–55 000 €
Škoda Enyaq 60/80 – ~42 000–55 000 €
Kia Niro EV – ~44 000–50 000 €
Hyundai Ioniq 5 (baasversioon) – ~47 000–55 000 €

Keskklass tähendab elektriautode puhul, et sõiduulatus on 350–550 km, akumaht 55–77 kWh, pereauto mõõtmed (luukpära, crossover, kompaktne SUV varustustase, mis sobib igapäevaseks kasutamiseks (mitte luksus).

Parim hinna ja kvaliteedi suhe on 2026 aasta seisuga järgmistel autodel:

MG4 Long Range – kõige soodsam, hea sõiduulatus

Renault Megane E-Tech – parim linnasõiduks, väga efektiivne

Škoda Enyaq 80 – parim pereautoks, ruumikas ja mugav

Mõju tase, Hinnatava tulemuse mõõdik, Algtase ja Sihttase

Kergliiklusteede ja hoonete renoveerimise mõju saab tuua välja kasvuhoonegaaside (peamiselt CO_2) vähenemise kaudu. Sama kehtib fossiilkütusega sõitvate autode elektriautode vastu vahetamise puhul. Muude teema valdkondade ja tegevuste puhul hinnatakse tegevuse mõju vastavalt eesmärgile, st kas tegevuse elluviimine nt kliimakohanemisele on madala, keskmise või suure mõjuga. Seega mõjuhinnang antakse kolmeastmelise skaala kohaselt. Energeetika ja varustuskindluse teemavaldkonna tegevuste mõju on samuti seotud kliimaga, kuid nende tegevustele on praktiliselt võimatu adekvaatselt määrata (nt Soojamajanduse arengukava uuendamine sh elektrifitseerimise, taastuvenergia ja soojussalvestuse lahenduste analüüs) või selgub mõju ulatus peale tegevuse elluviimist, sest praegusel ajal puudub projekt. Tulevikus võib selle tegevuse mõju olla keskmine või suur, sõltuvalt kui palju energiasalvesteid paigaldatakse ja kui suur saab olema nende salvestusmaht.

Jalgrattateede rajamise mõju on hinnatud madalaks, sest keegi ei oska ennustada, kui palju mingi konkreetne jalgratta tee vähendab kohalike elanike loobumist jalgsikäimise või jalgrattaga sõitmise kasuks. Kas seda hakatakse kasutama ainult jalutamiseks ja jalgrattaga sõitmiseks tervise parandamise ja hobi korras liikumise eesmärgil või asendatakse autokasutus tööle minekul. Viimane on vähetõenäoline maapiirkondades, kuid linnades on andnud positiivseid tulemusi.

Tulemuste mõõdikud on kirjelduslikud aga nende alg- ja sihttase on antud arvväärtustega (nt koolitatud ja teavitatud kodanike arv) või protsentuaalselt (nt algtase 70% ja lõpptase 100% aastaks 2030).